

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora**Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o ustanovitvi Evropske fundacije za izboljšanje življenjskih in delovnih razmer (Eurofound) in razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 1365/75 Sveta***(COM(2016) 531 final – 2016/0256 (COD))***Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o ustanovitvi Evropskega centra za razvoj poklicnega usposabljanja (Cedefop) in o razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 337/75***(COM(2016) 532 final – 2016/0257 (COD))***Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o ustanovitvi Evropske agencije za varnost in zdravje pri delu (EU-OSHA) in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 2062/94***(COM(2016) 528 final – 2016/0254 (COD))**(2017/C 209/08)*Poročevalka: **Christa SCHWENG (AT-I)**Soporočevalka: **Giulia BARBUCCI (IT-II)**

Zaprosilo	Svet Evropske unije, 8. 9. 2016
Pravna podlaga	člen 173(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije
Pristojnost	strokovna skupina za zaposlovanje, socialne zadeve in državljanstvo
Datum sprejetja mnenja strokovne skupine	7. 3. 2017
Datum sprejetja na plenarnem zasedanju	30. 3. 2017
Plenarno zasedanje št.	524
Rezultat glasovanja (za/proti/vzdržani)	168/0/0

1. Sklepi

1.1 Evropski ekonomsko-socialni odbor (EESO) je bil seznanjen s predlogom za revizijo uredb o ustanovitvi treh agencij: Cedefop, EUROFOUND in EU-OSHA. Odbor toplo pozdravlja dejstvo, da bo v nasprotju s predlogi v okviru skupnega pristopa ohranjena uravnotežena tristranska struktura upravnega odbora. Tristranskost kaže na vključujoč pristop, ki upošteva pomembnost vloge socialnih partnerjev pri iskanju skupnih rešitev.

1.2 Splošne cilje treh agencij je treba opredeliti enotno in celoviteje kot zgolj pomoč vsem institucijam in organom EU, državam članicam ter socialnim partnerjem.

1.3 EESO priporoča, naj bo direktor tudi v prihodnje pooblaščen za imenovanje osebja in spreminjanje notranjih struktur posamezne agencije. Samo v izjemnih okoliščinah, ko direktor ne more opravljati svojih nalog organa za imenovanja, bi odbor odločal o prenosu te pristojnosti na drugega vodilnega uslužbenca.

1.4 EESO nasprotuje zmanjšanju števila članov upravnega odbora, ker bi to škodilo interesnemu združenju, ki v danem trenutku opravlja funkcijo predsedujočega, saj v izvršnem odboru ne bi imelo nobenega drugega zagovornika. Poleg tega širša zastopnost v izvršnem odboru omogoča bolj ozaveščene razprave.

1.5 EESO pozdravlja standardiziran pristop k imenovanju izvršnega direktorja, ki je skladen s tistim v EU-OSHA.

1.6 EESO je prepričan, da se je potrdila koristnost funkcije namestnika direktorja in da jo je treba, kjer obstaja, tudi ohraniti. Glede na to, da so različne sedanje prakse učinkovite, Odbor poziva k določeni prožnosti za vse tri agencije. Končno odločitev glede delovnega mesta namestnika direktorja mora sprejeti upravni odbor.

1.7 EESO meni, da bi morala biti za vzpostavljanje stikov ter sodelovanje s tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami potrebna zgolj potrditev upravnega odbora, v katerem ima Komisija svojega zastopnika.

2. Ozadje

2.1 Uredbe o ustanovitvi treh agencij – Eurofound, Cedefop in EU-OSHA – se bodo s temi predlaganimi uredbami uskladile s skupnim pristopom k decentraliziranim agencijam. Ta pristop so leta 2012 sprejeli Evropski parlament, Svet Evropske unije in Evropska komisija, služil pa naj bi kot podlaga za določeno stopnjo standardizacije glede doslednosti, učinkovitosti, odgovornosti in preglednosti evropskih agencij. Agencije v skladu s skupnim pristopom prispevajo k izvajanju pomembnih politik Unije, s tem pa pomagajo vsem institucijam, zlasti Komisiji, da se osredotočijo na najpomembnejše naloge oblikovanja politik. Agencije imajo tudi podporno vlogo pri procesu odločanja z združevanjem tehničnega ali strokovnega znanja, ki je na voljo na evropski in nacionalni ravni, s čimer pripomorejo k tesnejšemu sodelovanju med državami članicami in EU na pomembnih področjih politik. Za razliko od drugih agencij EU imajo obravnavane tri agencije skupno tradicijo tristranskega upravljanja, v skladu s katero so predstavniki vlad, delavcev in delodajalcev iz vsake države članice institucionalno vključeni v upravljanje agencij. Z umestitvijo delovanja agencij v okviru razmer v državah članicah je zagotovljen tematski in politični pomen njihovega dela. Sedanje usklajevanje uredb o ustanovitvi treh agencij ponuja priložnost za opredelitev in poudarjanje posebnih tristranskih mehanizmov upravljanja, ki so se razvijali v vsaki agenciji, ter za zagotovitev nadaljnega izvajanja uveljavljene dobre prakse.

2.2 Pred objavo tega skupnega pristopa so bile ocenjene vse evropske agencije.

3. Povzetek osnutkov predlogov

3.1 Člen 235 PEU (zdaj člen 352 PDEU) je bil pravna podlaga za vse tri agencije, ki jo je bilo treba posodobiti zaradi sodbe Sodišča EU. Eurofound in EU-OSHA temeljita na členu 153(2)(a) PDEU, Cedefop pa na členih 166(4), 165(4) in 149 PDEU.

3.2 S spremembo uredb nobena od treh agencij ni dobila novih nalog, vendar so bile vse njihove naloge prilagojene sedanjim razmeram, zastareli koncepti pa so bili posodobljeni.

3.3 Horizontalne določbe

3.3.1 Za vse tri agencije velja, da upravni odbor ne vključuje samo predstavnikov vseh držav članic in Evropske komisije, temveč tudi 28 predstavnikov nacionalnih organizacij delodajalcev in delojemalcev. Tristranskost kaže na vključujoč pristop, ki upošteva pomembnost vloge socialnih partnerjev pri iskanju skupnih rešitev. Skupni pristop je določal, da je treba število predstavnikov organizacij delodajalcev in delojemalcev močno zmanjšati. To je povzročilo pomisleke evropskih in nacionalnih organizacij socialnih partnerjev, zato je ohranjena prvotna struktura.

3.3.2 Člane upravnega odbora imenuje Svet za štiri leta. Člani morajo poleg strokovnega znanja na delovnih področjih obravnavanih agencij imeti tudi ustrezne sposobnosti na področjih upravljanja, upravnih poslov in proračuna. Predstavnike delodajalcev in delojemalcev imenuje Svet na podlagi predlogov najpomembnejših organizacij evropskih delodajalcev in delojemalcev. Skladno z dodatnim merilom za EU-OSHA so – do zdaj – predstavniki morali biti člani ali predstavniki Svetovalnega odbora za varnost in zdravje pri delu.

3.3.3 Upravni odbor opravlja naslednje naloge: sprejme programski dokument, proračun, letno poročilo o dejavnostih, finančna pravila, strategijo za boj proti goljufijam, pravila za preprečevanje in upravljanje navzkrižij interesov, svoj poslovnik, načrte sporočanja in razširjanja ter pooblastila organa za imenovanja; imenuje izvršnega direktorja in računovodjo; spremlja poročila in ocene Evropskega urada za boj proti goljufijam (OLAF); sprejema odločitve v zvezi z vzpostavitvijo notranjih struktur agencije ter sklenitvijo delovnih dogovorov s tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami.

3.3.4 Roki za sprejetje ter prenos letnih in večletnih programskih dokumentov so v postopku usklajevanja.

3.3.5 Predsednik upravnega odbora in trije podpredsedniki so imenovani izmed predstavnikov vladnih, interesnih združenj delodajalcev in delojemalcev ter Komisije; izvoljeni so z dvotretjinsko večino za obdobje 2 let (v EU-OSHA do zdaj za 1 leto). Upravni odbor ima eno sejo na leto, odločitve pa sprejema z navadno večino.

3.3.6 Izvršni odbor (prej predsedstvo) sestavljajo predsednik upravnega odbora, trije namestniki predsednika, koordinatorji treh skupin in en predstavnik Komisije. Za Eurofound in EU-OSHA to pomeni zmanjšanje; do zdaj je lahko predsedstvo sestavljalo 11 oseb.

3.3.7 Do zdaj je bila naloga izvršnega odbora spremljati izvajanje sklepov upravnega odbora, vendar bo imel skladno z novo uredbo celovitejša pooblastila, ki bodo zajemala pripravo odločitev, ki jih sprejme upravni odbor, spremljanje delovanja OLAF skupaj z upravnim odborom ter svetovanje in pomoč direktorju pri izvajanju odločitev upravnega odbora. V nujnih primerih lahko izvršni odbori treh agencij v imenu upravnega odbora sprejmejo začasne določbe o zadevah upravljanja, vključno s pooblastili za imenovanja in proračunskimi zadevami.

3.3.8 Naloge direktorjev so v predlagani uredbi opredeljene veliko natančneje kot v prejšnjih. Nov je tudi sklep glede ustanovitve ene ali več lokalnih pisarn v eni ali več državah članicah, kar bo zagotovilo, da bo agencija učinkoviteje izvajala naloge. Za to je potrebno predhodno soglasje Komisije, upravnega odbora in vpletene države članice.

3.3.9 Direktorja z dvotretjinsko večino za 5 let imenuje upravni odbor izmed kandidatov na seznamu, ki ga predlaga Komisija. Mandat izvršnega direktorja se lahko ob upoštevanju ocene njegove uspešnosti enkrat podaljša. Ta postopek imenovanja je skladen s postopkom, ki velja v EU-OSHA. Cedefop in Eurofound imata namestnika direktorja.

3.3.10 Predlagane uredbe usklajujejo tudi finančne določbe ter določbe o načrtovanju programov in sedanje določbe o poročanju iz Delegirane uredbe Komisije (EU) št. 1271/2013 o okvirni finančni uredbi, ki velja za agencije.

3.3.11 Vsak predlog uredbe ima tudi nove standardne določbe o pravnem statusu, sporazumu o sedežu, jezikovni ureditvi, preglednosti, varnostnih pravilih za zaupne informacije, odgovornosti, ocenjevanju ter sodelovanju s tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami.

4. Splošne ugotovitve

4.1 Evropski ekonomsko-socialni odbor (EESO) priporoča, naj se skupni standardi za vse tri tristranske agencije dosežejo z upoštevanjem sedanje najboljše prakse, kot se je razvila. Pravila in značilnosti upravljanja bi morali biti čim bolj podobni, vendar je treba upoštevati posebne značilnosti vsake agencije. Ključni deli strukture tristranskega upravljanja, bi morali biti enaki za vse tri agencije in načini njegovega izvajanja čim bolj podobni. Zadeve, kot so posebni cilji, naloge in podporne/svetovalne strukture, pa bi morale biti določene posebej za vsako agencijo.

4.2 Splošne cilje treh agencij je treba opredeliti enotno in celoviteje kot zgolj pomoč vsem institucijam in organom EU, državam članicam ter socialnim partnerjem.

4.3 EESO toplo pozdravlja dejstvo, da bo v nasprotju s predlogi v okviru skupnega pristopa ohranjena uravnotežena tristranska struktura upravnega odbora. Vse tri agencije imajo svoje lastne pristojnosti na področjih, ki so tesno povezana s svetom dela. Zato je strokovno znanje predstavnikov delodajalcev in delojemalcev nepogrešljivo tudi zaradi zagotavljanja, da delo agencij ustrezno odraža dejanske razmere, ki veljajo za delodajalce in delojemalce, ter zelo različne izkušnje držav članic Unije. Neposredna udeležba teh skupin v upravnem odboru zagotavlja boljše sodelovanje in občutek odgovornosti. Poleg tega zagotavlja, da se potrebe delodajalcev in delojemalcev upoštevajo pri načrtovanju letnih in večletnih programov ter da jih agencije upoštevajo tudi pri opravljanju svojih nalog.

4.4 Poleg strokovnega znanja na delovnih področjih agencij je treba pri imenovanju članov upravnega odbora upoštevati tudi ustrezne sposobnosti na področjih upravljanja, upravnih poslov in proračuna. EESO meni, da bi morale biti ključno merilo za imenovanje članov upravnega odbora ustrezno znanje na določenem delovnem področju agencije. Tudi če je določeno temeljno znanje na področjih upravljanja, upravnih poslov in proračuna povsem potrebno, strogo tolmačenje tega pogoja ne bi smelo pomeniti, da strokovnjakom na področju, ki ga pokriva agencija, ni dovoljeno sodelovati pri delu upravnega odbora.

4.5 V novi uredbi naloge upravnega odbora presegajo tradicionalne nadzorne funkcije, povezane s proračunom in načrtovanjem, saj bo lahko upravni odbor izvajal tudi pooblastila, povezana z imenovanji, ter spreminjal notranje strukture agencije. EESO meni, da je to od nekdanjega direktorja, ki pa ni skladna z nadzorno funkcijo. Odbor predlaga, da se ta pooblastila odpravijo. EESO vseeno priznava, da je treba, če zaradi izjemnih razmer direktor ne more opravljati naloge organa za imenovanja, to pristojnost prenesti na drugega vodilnega člana osebja. Odločitev bi moral sprejeti odbor z dvotretjinsko večino oddanih glasov.

4.6 Predsedovanje upravnemu odboru agencije v Bilbao je treba podaljšati na dve leti; v drugih dveh agencijah so to že storili. EESO meni, da je treba omeniti predsedovanje različnih interesnih združenj po načelu rotacije, ki ga izvajajo vse agencije. Določiti je tudi treba, da je ena oseba lahko večkrat predsednik. EESO opozarja, da z dvoletnim predsedovanjem ne bodo enako upoštevana vsa interesna združenja, zato predlaga, naj se trajanje predsedovanja upravnemu odboru ne spremeni, kar bi odražalo sedanjo prakso v različnih agencijah.

4.7 Predlaga se, da se izvršni odbor zmanjša, obenem pa dobi dodatne naloge; naveden je njihov izčrpen seznam. EESO zaradi praktičnih razlogov, zlasti pa zaradi tega, ker izvršni odbor deluje med sejami upravnega odbora, predlaga, naj se pred seznamom njegovih nalog vstavi izraz „na primer“, saj bi tako poudarili, da je seznam okviren. Tako kot upravni odbor tudi izvršni odbor ne bi smel imeti pooblastil v zvezi z imenovanjem osebja. EESO izraža dvom glede zmanjšanja izvršnih odborov Eurofounda in EU-OSHA. Zlasti bo prikrajšano interesno združenje, ki bo v danem trenutku opravljalo funkcijo predsedujočega, saj v izvršnem odboru ne bo imelo nobenega drugega zagovornika. EESO predlaga, naj se ohrani sestava, ki predvideva tri člane za vsako interesno združenje.

4.8 Ubeseiditev odstavka o časovnih okvirih za programski dokument je zavajajoča. EESO poziva k pojasnitvi, da osnutek programskega dokumenta, ki ga sestavljajo večletni del, letni delovni program in proračun, vključno s človeškimi viri, sprejme predsedstvo in ga pošlje Evropski komisiji, Evropskemu parlamentu in Svetu Evropske unije najpozneje do 31. januarja. Upravni odbor sprejme končni programski dokument do 30. novembra.

4.9 EESO pozdravlja standardiziran pristop k imenovanju izvršnega direktorja, ki je skladen s tistim v EU-OSHA. Vseeno pa predlaga, da so, ko Komisija sestavlja ožji seznam, prisotni opazovalci iz vseh interesnih združenj.

4.10 Vse tri agencije imajo urade za zvezo v Bruslju. EESO meni, da glede na način delovanja agencij dodatni uradi v državah članicah niso potrebni. V uredbah bi zato morali omeniti že obstoječe bruselske urade, vendar je treba črtati navedbo o možnosti ustanovitve drugih uradov.

4.11 Skladno s skupnim pristopom se odpravlja funkcija namestnika direktorja EUROFONDA. EESO opozarja na dejstvo, da ima Cedefop tudi namestnika direktorja, čeprav to ni predvideno v uredbi. EESO je prepričan, da se je potrdila koristnost funkcije namestnika direktorja. Ta funkcija zlasti omogoča uravnoteženje interesov delodajalcev in delojemalcev, ki ga je treba v teh agencijah doseči, saj podpira sodelovanje socialnih partnerjev v okviru tristranskosti. Glede na to, da so različne sedanje prakse učinkovite, Odbor poziva k določeni prožnosti za vse tri agencije. Upravni odbor bi moral odločiti, ali je delovno mesto namestnika direktorja potrebno.

4.12 EESO toplo pozdravlja dejstvo, da je treba sporazume o sedežu skleniti z državami, v katerih imajo agencije svoje sedeže. Vse tri agencije so takšne sporazume o sedežu že podpisale; ta določba bo zato odražala sedanje stanje.

4.13 Skladno z osnutki uredb ocene, ki jih je treba opraviti vsakih pet let, opravi Komisija. EESO je prepričan, da bo udeležba predstavnikov upravnega odbora prispevala k boljši obravnavi morebitnih sprememb po ocenjevanju.

4.14 Preden agencije vzpostavijo stike in sodelovanje s tretjimi državami ter mednarodnimi organizacijami, morajo dobiti dovoljenje Komisije, pozneje pa se to vključi v programski dokument. EESO meni, da zadostuje že dovoljenje upravnega odbora, v katerem je zastopana Komisija, zato dvojno dovoljenje ni potrebno.

5. Posebne ugotovitve

5.1 Eurofound

5.1.1 V sedanji uredbi je črtan sklic na srednje- in dolgoročne raziskave, kar bi lahko tolmačili kot odpravo evropskih raziskav. Čeprav so drage, so za Eurofound zelo pomembne, saj zagotavljajo edinstvene vseevropske primerljive podatke o zelo bogatem in širokem naboru življenjskih in delovnih razmer ne samo institucijam EU, državam članicam ter socialnim partnerjem, temveč tudi številnim akademskim in političnim raziskovalcem. EESO ceni in podpira evropske raziskave, saj neposredno prispevajo k nadaljnjemu razvoju celotnega evropskega projekta.

5.1.2 EESO pozdravlja dejstvo, da je treba naloge svetovalnih odborov, ki jih ustanovi in razpusti upravni odbor, natančneje opisati.

5.2 Cedefop

5.2.1 EESO se ne strinja s ciljem, določenim za Cedefop, v skladu s katerim mora ta agencija pomagati Komisiji pri oblikovanju ter izvajanju politik poklicnega izobraževanja in usposabljanja, znanj in spretnosti ter kvalifikacij. Odbor meni, da je treba cilj Cedefopa uskladiti s tistima drugih dveh agencij. V uredbi je treba navesti, da je cilj Cedefopa skupaj z organi in institucijami EU pomagati državam članicam in socialnim partnerjem pri oblikovanju ter izvajanju politik z zagotavljanjem informacij in analiz o poklicnem izobraževanju in usposabljanju, znanjih in spretnostih ter kvalifikacijah.

5.2.2 EESO z veseljem ugotavlja, da predlog Komisije odraža dejstvo, da je Cedefop v preteklosti prevzel nove naloge. Sedanje dejavnosti Cedefopa ne zajemajo samo poklicnega izobraževanja in usposabljanja, temveč vključujejo tudi delo na področjih kvalifikacij, zlasti v okviru evropskega ogrodja kvalifikacij, analize znanj in spretnosti in napovedovanja potreb po njih ter potrjevanja neformalnega in priložnostnega učenja. EESO vseeno poudarja dejstvo, da bi morale dejavnosti Cedefopa ostati osredotočene na poklicno izobraževanje in usposabljanje, vključno z vajeništvom in učenjem na delovnem mestu, za vse (mlade in stare), da bi izboljšali njihovo zaposljivost.

5.3 EU-OSHA

5.3.1 V skladu s predlogom je cilj EU-OSHA med drugim omogočiti dostop do pravnih informacij o varnosti in zdravju pri delu. EESO meni, da ta določba posega v pristojnosti Komisije, zato ji nasprotuje.

5.3.2 Toplo pozdravlja dejstvo, da uredba o EU-OSHA izrecno navaja ukrepe na področju ozaveščanja in komuniciranja ter kampanje za varstvo pri delu. Agencija od leta 2000 izvaja dvoletne kampanje za obveščanje in ozaveščanje, ki obravnavajo različne teme o varstvu delavcev, zato dosegajo široko občinstvo, saj se objavljajo dobre in praktične rešitve.

5.3.3 Informacijska mreža je bila ustanovljena istočasno z agencijo in je ključni element pri zagotavljanju, da so ponujene informacije točne ter dejansko pomembne za dogajanje v praksi. Poleg tega te mreže vključujoči evropski tristranski pristop dejansko razširjajo na nacionalno raven, s tem pa povezujejo predstavnike vlad in socialnih partnerjev na načine, ki so se izkazali kot tvorni in koristni. Ker je vključevanje nacionalnih socialnih partnerjev v to mrežo zato zelo pomembno, bi ga morale zagotoviti države članice. Vendar EESO meni, da ni realistično, da bi agencija spremenila nacionalno mrežo, ki so jo izbrale države članice v skladu s posebnimi merili. Vendar je treba upravnemu odboru dovoliti, da daje priporočila glede članstva.

Bruselj, 30. marec 2017

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Georges DASSIS